

Koronavirus

Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen

THL:n seurantaraportti, viikot 6–7 / 2021, 24.2.2021

THL seuraa tiiviisti epidemiatilanteen kehittymistä. Koronavirustartuntoja on edelleen huolestuttavan paljon koko maassa. Erityisesti huolena on muuntoviruksen (ns. brittivarantin) leviämisen estäminen. [Lisää koronaepidemian tilannekatsauksessa](#)

[Lisää voimassa olevista rajoituksista valtioneuvoston verkkosivuilla](#)

Alueellisista suosituksista ja rajoituksista on tietoa myös aluehallintoviraston ja sairaanhoitopiirien verkkosivuilla.

Tässä seurantaraportissa kerrotaan:

- Asiakkaiden yhteydenotot sosiaalipäivystyksiin lisääntyivät loppuvuodesta 2020
- Suurin osa sosiaalipäivystysten työtehtävistä liittyi lasten ja nuorten asioihin
- Sosiaalipäivystysten tilanne heijastelee sosiaalipalvelujen kantokykyä koronaepidemian aikana
- Koronaepidemian vaikutukset iäkkäiden kotona asuvien arkeen - yksin elävät erityisen haavoittuva ryhmä
- Merkittäviä muutoksia koetussa viranomaisten koronakriisin viestinnässä vuodenvaihteessa
- Koronaneuvonnan yhteydenottojen määrissä kasvua tammi-helmikuussa
- Senioriasiukkaat ja heidän käyntinsä perusterveydenhuollossa
- Etäasioinnit lähtivät voimakkaaseen kasvuun vuonna 2020
- Yksityisten terveydenhuollon palveluntarjoajien etävastaanotot
- Iäkkäiden sosiaalihuollon palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys 10 viikon aikana vuodenvaihteessa
- Lapsiperheiden ja lastensuojelun palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys heikkenemässä?
- Kuntien myöntämässä toimeentulotuessa rauhallinen tilanne vuodenvaihteessa
- Sosiaalipäivystyksessä ei ole raportoitu "punaista" vuodenvaihteessa
- Sairauspoissaolot kääntyivät laskuun koronavuonna 2020
- Toimeentulotuen ja työttömyysturvan saajamäärät ja hakemukset
- Omaolon koronaviruksen oirearvioita tehdään hyvällä tasolla

Viikkoraportin tietoja julkaistaan myös verkkosivulla: thl.fi/koronanvaikutukset
[Katso aiemmat seurantaraportit täältä](#)

Viikkoraportin ovat toimittaneet:

Juha Honkatukia, tutkimuspäällikkö, THL

Vuokko Härmä, erikoissuunnittelija, THL

Merita Jokela, erikoistutkija, THL

Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL

Laura Kestilä, tutkimuspäällikkö, THL

Pekka Rissanen, tietoylijohtaja, THL

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi.

Väestön terveys, hyvinvointi ja elinolot

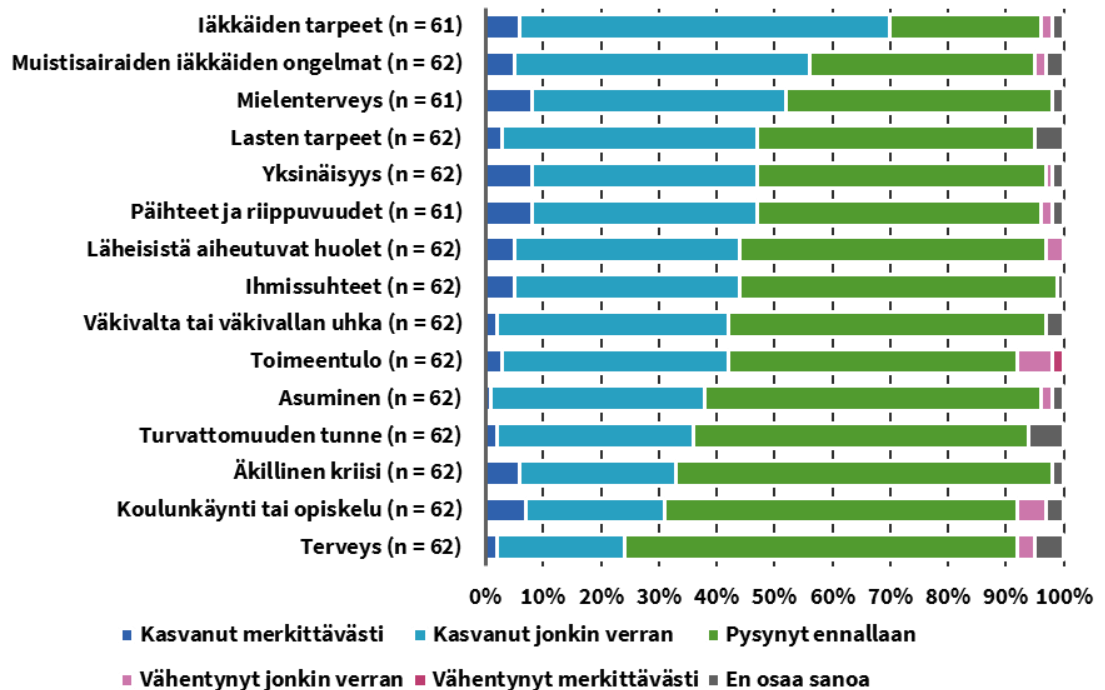
Sosiaalipäivystysten kiire jatkui koronaepidemian pitkittyessä

Jade Knop, Heikki Hiilamo, Katja Ilmarinen, Pekka Karjalainen ja Minna Kivipelto

Asiakkaiden yhteydenotot sosiaalipäivystyksiin lisääntyivät loppuvuodesta 2020

Yhteydenotot sosiaalipäivystyksiin lisääntyivät vuoden 2020 aikana normaalitilanteeseen verrattuna. Eniten lisääntyivät iäkkäiden ja muistisairaiden iäkkäiden tarpeisiin liittyvät yhteydenotot. Näin arvioivat sosiaalipäivystyksissä työskentelevät henkilöt, jotka vastasivat tammikuussa THL:n toteuttamaan kyselyyn sosiaalipäivystysten tilanteesta syys-joulukuussa 2020. Kysely lähetettiin 117 sosiaalipäivystyksessä työskentelevälle henkilölle ja siihen saatiin yhteensä 62 vastausta.

Myös mielenterveyteen ja yksinäisyyteen liittyvät yhteydenotot olivat kasvussa. Sosiaalipäivystykset nostivat erityisenä ongelmana esille mielenterveys- ja päihdepalveluiden heikon saatavuuden.

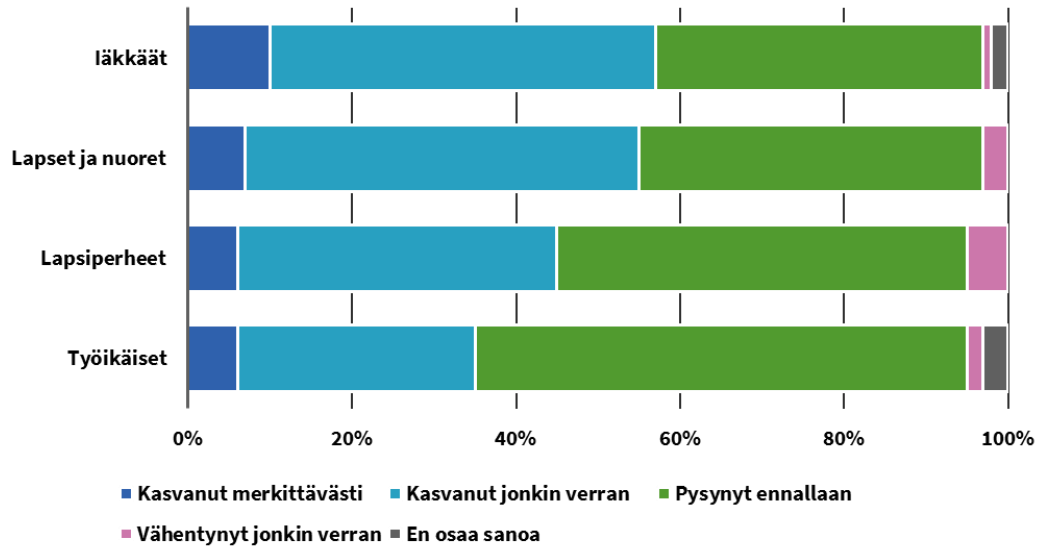

Kuvio: Muutokset asiakkaiden yhteydenotoissa eri syiden takia syys-joulukuussa 2020 verrattuna normaalitilanteeseen ennen koronaepidemiaa (N=62). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Lähes 60 prosenttia kyselyyn vastanneista arvioi, että uusien asiakkaiden yhteydenotot lisääntyivät syys-joulukuussa 2020 verrattuna epidemiaa edeltäneeseen aikaan. Keväällä 2020 vastaavan arvion teki vajaat 30 prosenttia vastaajista. Voimakkainta uusien asiakkaiden yhteydenottojen kasvu oli epidemian pahiten koettelemalla Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan (HYKS) alueella.

Suurin osa sosiaalipäivystysten työtehtävistä liittyi lasten ja nuorten asioihin

Sosiaalipäivystysten työtehtävistä lähes 40 prosenttia liittyi loppuvuodesta lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden asioihin. Yli puolet vastaajista arvioi lasten ja nuorten tilanteisiin liittyviä työtehtäviä olevan syys-joulukuussa 2020 enemmän kuin normaalitilanteessa. Yhteydenotot liittyivät mm. sijaishuollosta karanneisiin lapsiin ja nuoriin sekä riitoihin lasten tapaamisista karanteenin aikana tai sairastaessa. Myös sijoituspaikkojen puute korona-altistuneille tai tartunnan saaneille lapsille tuli esiin.

Kuvio: Muutokset sosiaalipäivystysten työtehtävien määrässä asiakasryhmittäin syys-joulukuussa 2020 verrattuna normaalitilanteeseen ennen koronaepidemiaa (n=62). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Sosiaalipäivystysten tilanne heijastelee sosiaalipalvelujen kantokykyä koronaepidemian aikana

Sosiaalipäivystykseen kohdistunut tutkimus on antanut viitteitä siitä, miten palvelujärjestelmämme toimii kriisin aikana. Asiakkaiden pääsy virka-aikaisiin palveluihin on takkuillut erityisesti työikäisten ja ikääntyneiden kohdalla. Palvelujärjestelmän kantokyky on tullut eteen siinä, että ikääntyneiden kohdalla on ollut selkeää lisätarvetta myös virka-ajan ulkopuolisiin palveluihin. Myös lasten ja nuorten akuuttien tilanteiden selvittely koettiin aika ajoin haastavaksi.

Mielenkiintoista on, että vaikka ikääntyviin liittyvät yhteydenotot kasvoivat sosiaalipäivystyksissä, työtehtävät lisääntyivät lasten ja nuorten asioissa. Yksi syy voi olla se, että vastaajien mukaan suuri osa edellä kuvatusta palvelutarpeen muutoksista on ollut niin sanottua luonnollista kasvua, jota on tapahtunut viime vuosina myös ilman koronaepidemiaa. Vastaajien mukaan palvelutarpeiden kasvu johtuu väestön ikääntymisestä, huonokuntoisten ikääntyneiden asumisesta kotona ja ikääntyneiden palveluissa olevista pulmista.

THL toteutti tammikuussa 2021 kyselyn, jossa kartoitettiin sosiaalipäivystysten tilannetta syys-joulukuussa 2020. Tavoitteena oli selvittää, tapahtuiko sosiaalipäivystysten työssä muutoksia suhteessa kevääseen 2020 sekä epidemiaa edeltäneeseen, niin kutsuttuun normaalitilanteeseen. Kehitettiinkö sosiaalipäivystyksissä uusia toimintatapoja kevään kokemusten perusteella? Mitä tapahtui alueellisille eroille sosiaalipäivystysten tilanteissa? Kysely lähetettiin yhteensä 117 sosiaalipäivystyksessä työskentelevälle henkilölle. Kyselyn vastausaika oli 18.1.–3.2.2021. Määräaikaan mennessä kyselyyn saatiin 62 vastausta.

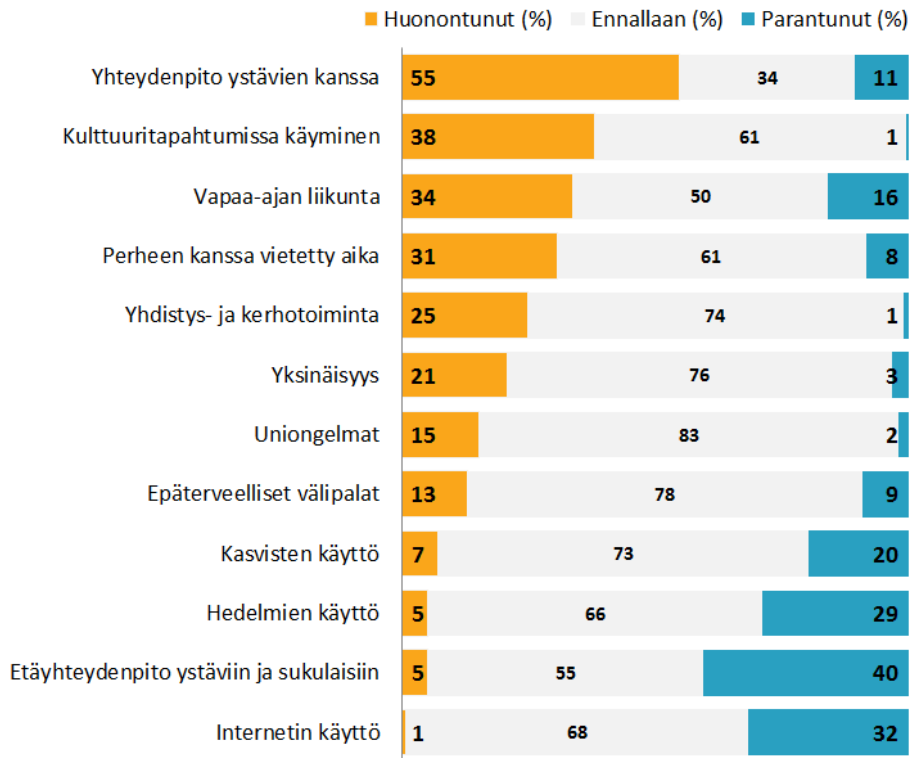
[Lue koko julkaisu](#)

Koronaepidemian vaikutukset iäkkäiden kotona asuvien arkeen - yksin elävät erityisen haavoittuva ryhmä

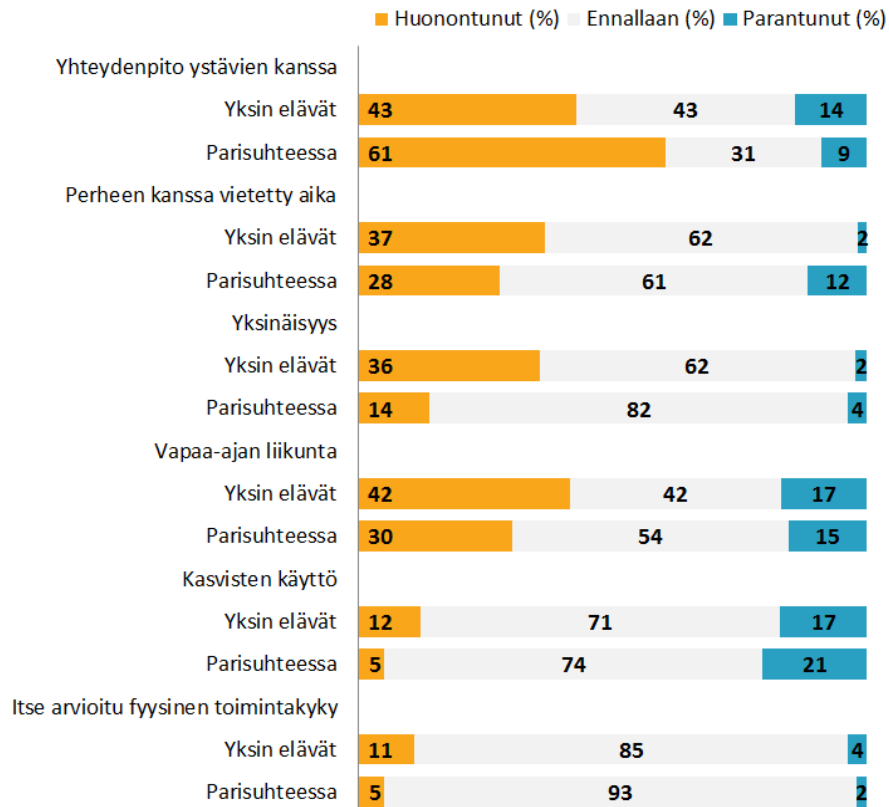
Jenni Lehtisalo, Tiia Ngandu ja Mia Kivipelto

Koronaviruspandemiaan liittyvät rajoitustoimenpiteet ja eristäytyminen ovat vaikuttaneet iäkkäiden henkilöiden arkeen erityisesti sosiaalisen kanssakäymisen vähentymisenä sekä ystävien ja perheen tapaamisen että yhdistystoiminnan vähenemisen kautta. Vaikka lähes puolet iäkkäistä oli lisännyt etäyhteydenpitoa ja internetin käyttöä, noin viidennes tutkittavista koki itsensä yksinäisemmäksi kuin aiemmin. Elintapojen osalta liikunnan arvioitiin vähentyneen, mutta ruokavalion muutokset olivat myönteisiä. Yksin elävät raportoivat enemmän negatiivisia muutoksia sekä sosiaalisissa suhteissa että elintavoissa.

Tulokset perustuvat THL:n koordinoimaan FINGER-tutkimukseen, jonka kysely lähetettiin 70–87-vuotiaille osallistujille eri puolella Suomea.

Kuvio. Ikääntyneiden kokemat muutokset elintavoissa ja käyttäytymisessä Suomen koronapandemian ensimmäisten kuukausien aikana. Lähde: THL, FINGER-tutkimus. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Kuvio. Erot elintavoissa ja käyttämisessä yksin elävien ja parisuhteessa elävien ikääntyneiden välillä.
Lähde: THL, FINGER-tutkimus. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

[Lue lisää julkaistusta englanninkielisestä artikkelista](#)

Väestön neuvonta ja ohjaus

Merkittäviä muutoksia koetussa viranomaisten koronakriisin viestinnässä vuodenvaihteessa

Vesa Jormanainen

Kansalaispulssi-haastattelututkimuksessa on kysytty viranomaisten viestinnän ominaisuuksista vuoden 2020 huhtikuun alusta alkaen. Tuoreimmat tulokset on julkaistu helmikuun alussa 2021.

Vuoden 2020 joulukuun puolivälin ja vuoden 2021 tammikuun puolivälin aikaan viranomaisviestinnän ominaisuuksien melko hyvin tai hyvin koetuissa osuuksissa (prosenttia) tapahtui 5–10 prosenttisyksen väheneminen. Osuudet olivat korkeimmillaan vuoden 2020 huhtikuun alussa.

Kansalaispulssin kierros	Tasapuolisuus (%)	Luotettavuus (%)	Oikeellisuus (%)	Selkeys (%)	Raportoinnin nopeus (%)	Avoimuus (%)
2.–5.4.2020	78,0	81,8	79,8	78,1	62,4	71,9
29.4.–3.5.2020	69,9	74,9	71,4	73,9	61,8	68,3
28.–31.5.2020	67,6	69,0	70,1	64,8	63,6	63,4
25.–28.6.2020	68,3	72,2	69,5	67,7	69,1	67,5
6.–9.8.2020	68,6	75,1	74,3	68,1	59,4	63,9
26.–31.8.2020	57,1	60,6	57,5	56,6	57,3	59,0
15.–21.9.2020	66,1	70,9	67,5	62,1	57,6	63,1
7.–12.10.2020	57,6	59,2	57,5	51,1	53,4	56,3
28.10.–2.11.2020	60,3	65,2	61,6	54,8	56,4	56,7
18.–23.11.2020	66,6	68,0	66,0	58,7	59,4	59,3
9.–14.12.2020	65,9	71,5	69,3	59,4	58,1	62,3
13.–18.1.2021	59,2	62,8	60,1	54,6	52,2	55,5
3.–8.2.2021	60,6	67,7	65,0	56,3	53,4	58,8

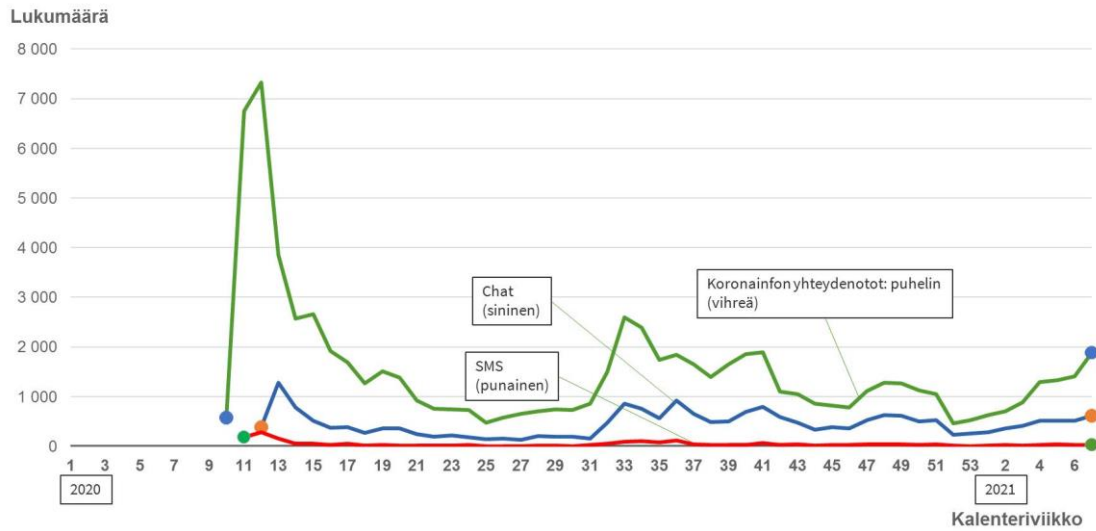
Taulukko: Viranomaisten viestintää melko hyvin tai hyvin (prosenttia) kuvaavat ominaisuudet tasapuolisuus, luotettavuus, oikeellisuus, selkeys, raportoinnin nopeus sekä avoimuus. Lähde: Tilastokeskus, Kansalaispulssi-haastattelututkimus. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Koronaneuvonnan yhteydenottojen määrissä kasvua tammi-helmikuussa

Marko Lähteenmäki, Minna Kuitunen, Anna-Leena Lohiniva ja Laura Kestilä

Suomalaisten koronaepidemiaan liittyvien yhteydenottojen määrä Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan oli keväällä suurimmillaan viikolla 12, jolloin yhteydenottoja oli yhteensä eri kanavissa lähes 8000. Tämän jälkeen yhteydenottojen määrä väheni ja vakiintui kesä-heinäkuussa uudelle tasolle. Elokuussa yhteydenottojen määrä lisääntyi uudelleen selvästi ja oli korkeimmillaan viikolla 33.

Joulu-tammikuun vaihteesta lähtien koronaneuvonnan yhteydenottojen määrässä on havaittu kasvua viikoittain. Kun yhteydenottojen määrä viikolla 53 eri kanavissa oli yhteensä 780, oli niitä viikolla 7 jo yli 2500. Eniten yhteydenottoja on tehty puhelimitse.

Kuvio: Yhteydenotot puhelimella, chat-viestillä ja tekstiviestillä (SM) Digi- ja väestöviraston koronaneuvontaan vuosina 2020 ja 2021. Lähde: Digi- ja väestövirasto. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Digi- ja väestötietoviraston palvelukanavissa kysyttiin viikoilla 6–7 muun muassa seuraavista asioista:

- Erilaisia oireita – mitä pitää tehdä (Omaolo-oirearvio ja terveysneuvonta terveydenhuollosta)
- Yleistä viruksesta, oireet, tarttuminen, alueellisia kysymyksiä rajoituksista ja ohjeista, tilastotietoa, itämisaika, muuntuneen viruksen leviäminen, immunitetti, pinnoilta tarttuminen
- Rokote; mistä saa rokotusajan, missä järjestyksessä rokotetaan, kuka saa rokotteen, haittavaikutukset, riskiryhmäläisten rokotukset, rokotusaikataulu alueellisesti, miten tiedotetaan, muiden maiden rokotukset, koronarokotepassi, eri paikkakuntien rokotustilanne
- Altistuminen, mahdollinen altistuminen, tartuntaketjujen jäljitys
- Testit, testauspaikat, testitulosten saaminen, lasten testaus, testien maksullisuus
- Karanteeni, omaehtoinen karanteeni, karanteenikäytännöt, eristys, todistukset
- Maskit
- Maahantulo, matkustaminen, matkustusrajoitukset, rajan ylittäminen, työmatkaliikenne
- Lapsen sairastuminen ja karanteeni
- Urheilutapahtumiin osallistuminen, juhlatilaisuuksien järjestäminen
- Ikäihmisten ja riskiryhmäläisten tapaaminen, vierailut hoitolaitoksessa
- Koronavilkku
 - Altistumisilmoitukset, ohjeita mitä pitää tehdä
 - Yleisesti sovelluksen toiminta, lukossa
 - Lokitiedot
 - Koodit (väärä koodi, ei saanut koodia)

[Thl.fi-verkkosivujen koronasisältöjen käytön reaaliaikainen trendi](#)

[Diasetti kansalaisten riskikäsityksistä 15.1.–3.2.2021](#)

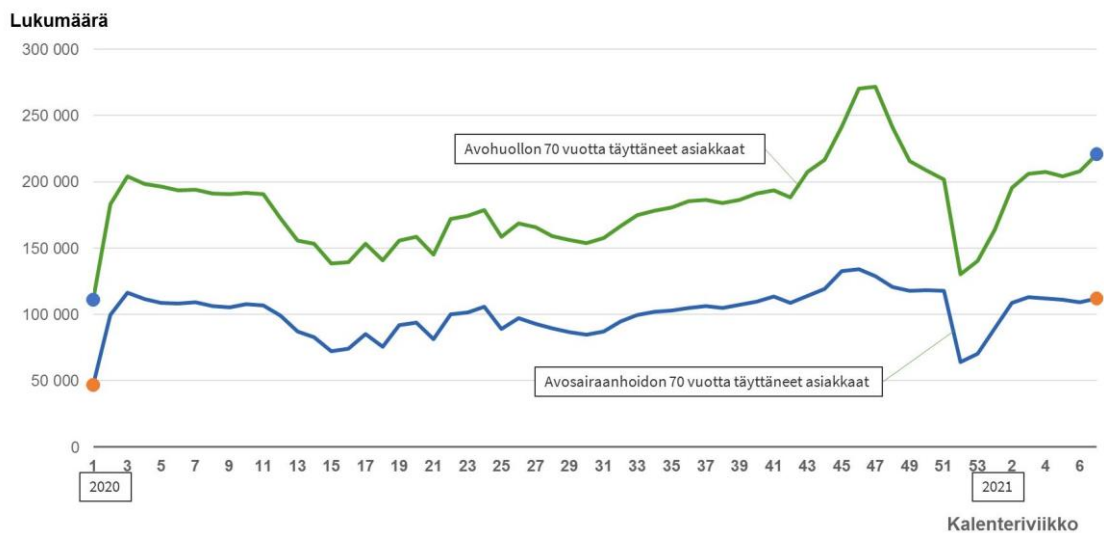
Palvelut ja etuudet

Senioriasiakkaat ja heidän käyntinsä perusterveydenhuollossa

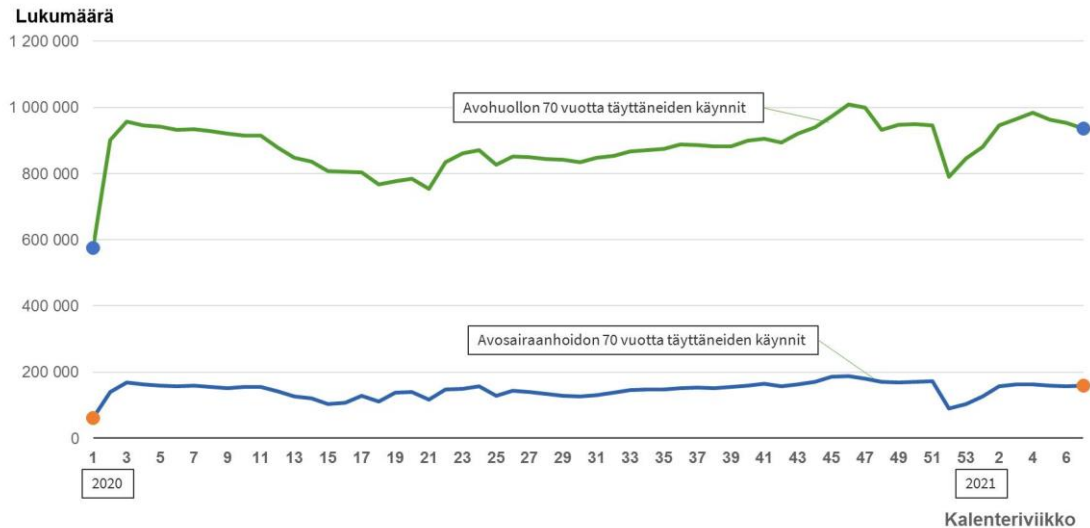
Vesa Jormanainen

Senioriasiakkaiden (70 vuotta täyttäneet henkilöt) lukumäärät viikoittain perusterveydenhuollon avohuollossa ja avosairaanhoidossa lähtivät merkittäväle nousutrendille vuoden 2020 lokakuun puolivälissä. Pitkien pyhien aikana vuodenvaihteessa senioriasiakkaiden määrät kävivät minimissä kuten vuoden 2020 alussakin. Vuoden 2021 alussa senioriasiakkaiden lukumäärät ovat vuoden 2020 alun "normaalitasolla".

Vastaavat muutokset on todettavissa myös senioriasiakkaiden käynneissä perusterveydenhuollon avohuollossa ja avosairaanhoidossa.

Kuvio: Terveyskeskusten senioriasiakkaat (70 vuotta täyttäneet henkilöt) avohuollossa ja avosairaanhoidossa viikoittain vuosina 2020 ja 2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Kuvio: Terveyskeskusten senioriasiakkaiden (70 vuotta täyttäneet henkilöt) käynnit avohuollossa ja avosairaanhoidossa viikoittain vuosina 2020 ja 2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

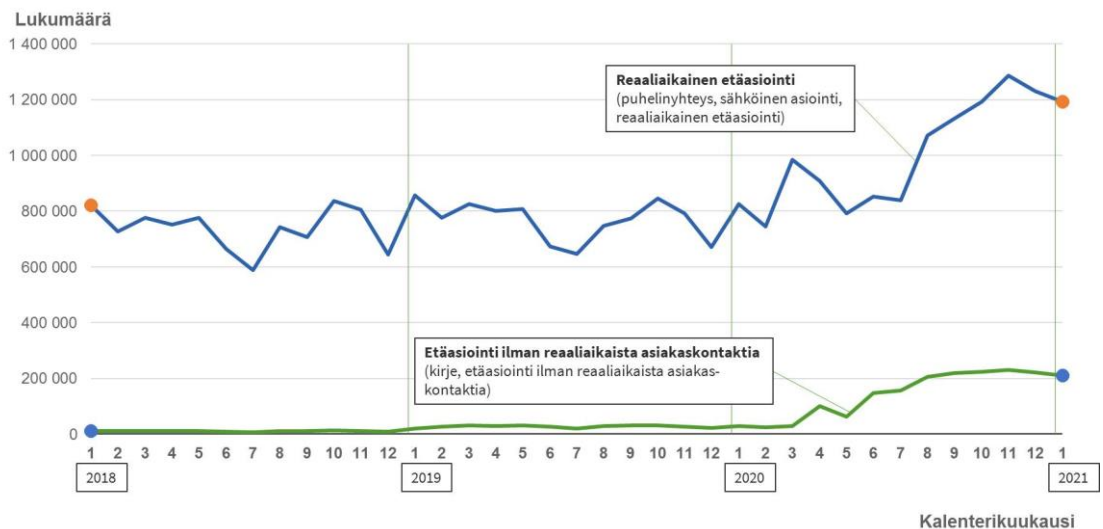
Etäasiointit lähtivät voimakkaaseen kasvuun vuonna 2020

Vesa Jormanainen

Terveyskeskusten reaaliaikainen etäasiointi (puhelin yhteys, sähköinen asiointi ja reaaliaikainen etäasiointi) sekä etäasiointi ilman reaaliaikaista asiakaskontaktia (kirje, etäasiointi ilman reaaliaikaista asiakaskontaktia) lähtivät voimakkaaseen kasvuun kesällä 2020.

Reaaliaikainen etäasiointi kasvoi aiemmasta 600 000–800 000 kuukausitasolta vuosina 2018–2019 tasolle 1 200 000 loka-joulukuussa 2020.

Vastaavasti etäasiointi ilman reaaliaikaista asiakaskontaktia kasvoi 20 000–30 000 kuukausitasolta yli 225 000:een joulukuussa 2020.

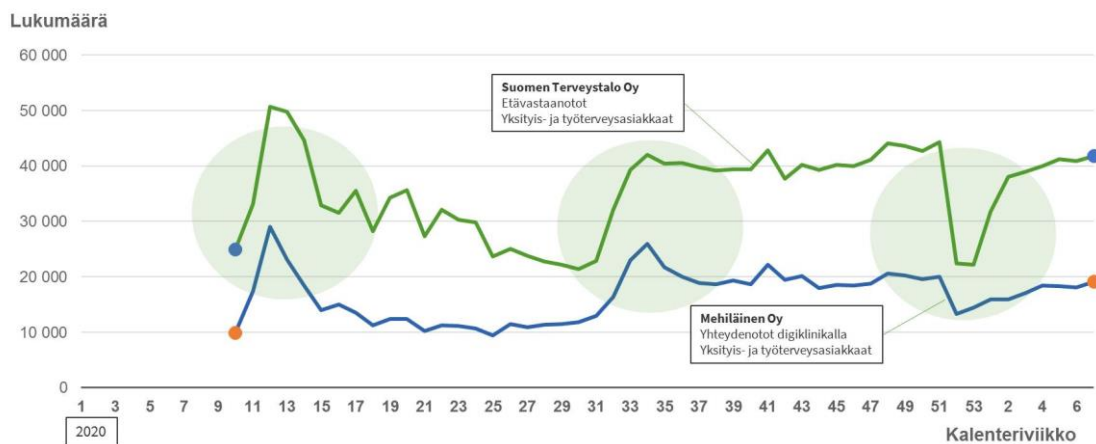

Kuvio: Terveyskeskusten reaaliaikainen etäasiointi sekä etäasiointi ilman reaaliaikaista asiakaskontaktia kuukausittain vuosina 2018–2021. Lähde: THL, Avohilmo-rekisteri. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Yksityisten terveydenhuollon palveluntarjoajien etävastaanotot

Vesa Jormanainen

Kahden suuren valtakunnallisen terveydenhuollon palveluntarjoajan etävastaanottojen lukumäärät viikoittain nousivat korkealle heti koronaepidemian alussa maaliskuussa 2020. Sen jälkeen etävastaanottojen lukumäärät kääntyivät laskevalle trendille aina elokuun alkuun saakka. Elokuussa etävastaanottojen lukumäärät kääntyivät jyrkkään nousuun muutamien viikkojen aikana ja jäivät uudelle tasolle vuodenvaihteeseen saakka. Pitkien lomien ja juhlapyhien aikana etävastaanottojen lukumäärät vähenivät voimakkaasti, mutta ovat jälleen palanneet syksyllä 2020 alkaneelle uudelle tasolle.

Kuvio: Kahden suuren valtakunnallisen terveydenhuollon palveluntarjoajan etävastaanotot viikoittain vuosina 2020–2021. Lähde: Mehiläinen Oy ja Suomen Terveystalo Oy, yritysten verkkosivut. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

lääkäiden sosiaalihuollon palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys 10 viikon aikana vuodenvaihteessa

Vesa Jormanainen

Sosiaalihuollon iäkkäiden kotiin annettavien palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys ovat olleet palvelujen järjestäjien arvioiden mukaan varsin hyvät. Palvelujen saatavuus on ollut vaikeutunut tai huolestuttava (14/1104 vastausta) sekä henkilöstön riittävyys (62/1104) keskimäärin alle 5 prosentissa vastauksista. Vastaavasti iäkkäiden ympärivuorokautisten palvelujen osalta: palvelujen saatavuus (28/1104) ja henkilöstön riittävyys (59/1104). Molemmissa näkyy painotus henkilöstön riittävyyden suhteen.

Sosiaalihuolto

	Palvelujen saatavuus										Henkilöstön riittävyys									
	iäkkäiden palvelut, kotiin annettavat																			
Vaikeutunut	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	2	2	1	1	0	1	2	3	1	1
Huolestuttava	2	2	1	1	0	1	1	0	2	1	6	5	5	5	4	6	3	4	7	3
Kohtalainen	25	23	30	32	25	30	25	30	22	26	45	40	49	47	38	41	34	35	39	43
Hyvä	111	65	76	86	75	82	68	83	83	75	85	41	53	65	59	64	56	71	60	55
Viikko	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7
Ei osaa sanoa	1	3	3	1	2	2	1	0	2	3	1	5	3	2	1	3	1	0	2	4
Vastaajat	139	93	111	120	102	115	96	113	109	106	139	93	111	120	102	115	96	113	109	106
Kaikki	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209
	iäkkäiden palvelut, ympärivuorokautiset																			
Vaikeutunut	1	2	1	1	1	1	0	1	0	0	3	4	1	1	0	2	1	3	2	0
Huolestuttava	2	1	2	1	0	2	3	4	3	2	8	6	2	4	2	3	5	4	4	4
Kohtalainen	27	27	21	27	20	24	22	25	22	24	46	37	44	39	27	34	28	30	32	36
Hyvä	108	61	84	88	80	86	70	82	82	78	81	41	61	73	72	73	61	75	69	62
Viikko	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7
Ei osaa sanoa	1	2	3	3	1	2	1	1	2	2	1	5	3	3	1	3	1	1	2	4
Vastaajat	139	93	111	120	102	115	96	113	109	106	139	93	111	120	102	115	96	113	109	106
Kaikki	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209

Kuvio: Kuntien järjestämän iäkkäiden sosiaalihuollon (kotiin annettavat, ympärivuorokautiset) palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys koko maassa 14.12.2020–21.2.2021. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Tiedot käyvät ilmi 10 seurantaviikon (14.12.2020–21.2.2021) aikana palvelujen järjestäjille raportoimasta tilannekuvasta palvelujen saatavuudessa ja henkilöstön riittävydessä perusterveydenhuollossa (terveyskeskukset; 9 palvelusektoria), sosiaalihuollossa (kunnat; 10 palvelusektoria) sekä erikoissairaanhoidossa (sairaanhoitopiirit; 5 palvelusektoria). Asteikkona oli hyvä (tumman vihreä), kohtalainen (vaalean vihreä), huolestuttava (keltainen) ja vaikkeutunut (punainen). Asteikossa käytetyt tekijät on luokiteltu tarkemmin vastaajille toimitetuissa sähköisissä kyselylomakkeissa. Niitä on kuvattu myös edellisessä (10.2.2021) seurantaraportissa.

Lapsiperheiden ja lastensuojelun palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys heikkenemässä?

Vesa Jormanainen

Myös lapsiperheiden palveluissa (palvelujen saatavuus 25/1104 ja henkilöstön riittävyys 32/1104) sekä lastensuojelussa (palvelujen saatavuus 33/1104 ja henkilöstön riittävyys 47/1104) korostuivat henkilöstön riittävyteen liittyvä huolestuneisuus tai vaikkeutuminen. Lastensuojelun osalta sekä palvelujen saatavuudessa että henkilöstön riittävydessä on ollut vaikeuksia pitkän aikaa (ainakin) yhdessä kunnassa. Palvelujen järjestäjien arvioiden mukaan vaikuttaisi siltä, että lastensuojelun sekä palvelujen saatavuus että henkilöstön riittävyys olisi nousussa viime viikkojen aikana.

		Sosiaalihuolto																			
		Palvelujen saatavuus					Henkilöstön riittävyys														
		Lapsiperheiden palvelut																			
Vaikeutunut		1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	2	0
Huolestuttava		1	4	3	2	1	1	2	3	2	4	5	2	1	2	1	0	2	3	5	6
Kohtalainen		32	22	17	26	18	19	14	23	19	19	26	23	20	24	19	25	18	21	18	18
Hyvä		104	66	90	88	81	91	76	83	82	83	107	66	89	90	79	85	72	84	79	81
Viikko		51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7
Ei osaa sanoa		1	1	1	4	2	4	4	4	5	6	0	1	1	4	3	4	4	4	5	7
Vastaajat		139	93	111	120	102	115	96	113	109	112	139	93	111	120	102	115	96	113	109	112
Kaikki		209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209
		Lastensuojelu																			
Vaikeutunut		3	1	1	1	1	1	1	1	1	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Huolestuttava		0	3	3	2	0	0	2	4	5	4	2	2	3	3	2	1	2	8	6	7
Kohtalainen		22	24	18	21	16	19	13	20	18	18	31	24	22	25	14	23	18	20	20	19
Hyvä		113	65	87	93	82	89	75	84	80	83	103	65	83	88	82	84	71	80	77	79
Viikko		51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7
Ei osaa sanoa		1	0	2	3	3	6	5	4	5	7	0	1	2	3	3	6	4	4	5	7
Vastaajat		139	93	111	120	102	115	96	113	109	112	139	93	111	120	102	115	96	113	109	112
Kaikki		209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209

Kuvio: Kuntien järjestämien lapsiperheiden ja lastensuojelun palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys koko maassa 14.12.2020–21.2.2021. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Tiedot käyvät ilmi 10 seurantaviikon (14.12.2020–21.2.2021) aikana palvelujen järjestäjille raporttoimasta tilannekuvasta palvelujen saatavuudessa ja henkilöstön riittävydessä perusterveydenhuollossa (terveyskeskukset; 9 palvelusektoria), sosiaalihuollossa (kunnat; 10 palvelusektoria) sekä erikoissairaanhoidossa (sairaanhoitopiirit; 5 palvelusektoria). Asteikkona oli hyvä (tumman vihreä), kohtalainen (vaalean vihreä), huolestuttava (keltainen) ja vaikeutunut (punainen). Asteikossa käytetyt tekijät on luokiteltu tarkemmin vastaajille toimitetuissa sähköisissä kyselylomakkeissa. Niitä on kuvattu myös edellisessä (10.2.2021) seurantaraportissa.

Kuntien myöntämässä toimeentulotuessa rauhallinen tilanne vuodenvaihteessa

Vesa Jormanainen

Kuntien myöntämän toimeentulotuen palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys ovat olleet "normaalit" (tilanne hyvä) tai kohtalaiset 10 seurantaviikon aikana. Kahden viime viikon aikana palvelujen järjestäjät ovat antaneet yksittäisiä raportteja tilanteen kääntymisestä huolestuttavaksi.

		Sosiaalihuolto																			
		Palvelujen saatavuus					Henkilöstön riittävyys														
		Toimeentulotuki (kunta)																			
Vaikeutunut		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Huolestuttava		0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kohtalainen		14	10	12	14	8	9	5	8	7	7	12	9	15	16	7	8	6	6	8	7
Hyvä		124	82	98	102	91	99	86	101	96	92	125	82	95	100	92	100	86	103	95	92
Viikko		51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7
Ei osaa sanoa		1	1	1	4	3	7	5	4	5	6	1	2	1	4	3	7	4	4	5	6
Vastaajat		139	93	111	120	102	115	96	113	109	106	139	93	111	120	102	115	96	113	109	106
Kaikki		209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209

Kuvio: Kuntien järjestämän toimeentulotuen palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys koko maassa 14.12.2020–21.2.2021. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Tiedot käyvät ilmi 10 seurantaviikon (14.12.2020–21.2.2021) aikana palvelujen järjestäjille raportoimasta tilannekuvasta palvelujen saatavuudessa ja henkilöstön riittävydessä perusterveydenhuollossa (terveyskeskukset; 9 palvelusektoria), sosiaalihuollossa (kunnat; 10 palvelusektoria) sekä erikoissairaanhoidossa (sairaanhoitopiirit; 5 palvelusektoria). Asteikkona oli hyvä (tumman vihreä), kohtalainen (vaalean vihreä), huolestuttava (keltainen) ja vaikeutunut (punainen). Asteikossa käytetyt tekijät on luokiteltu tarkemmin vastaajille toimitetuissa sähköisissä kyselylomakkeissa. Niitä on kuvattu myös edellisessä (10.2.2021) seurantaraportissa.

Sosiaalipäivystyksessä ei ole raportoitu "punaista" vuodenvaihteessa

Vesa Jormanainen

Palvelujen järjestäjien arvion mukaan sosiaalipäivystyksen palvelujen saatavuudessa ja henkilöstön riittävydessä on annettu yksittäisiä raportteja huolestuttavasta tilanteesta. Muutamien viime viikkojen aikana niitä ei kuitenkaan ole raportoitu. Erityisesti tilanteiden vaikeutumista ei ole raportoitu lainkaan 10 seurantaviikon aikana.

		Sosiaalihuolto																			
		Palvelujen saatavuus					Henkilöstön riittävyys														
		Sosiaalipäivystys																			
Vaikeutunut		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Huolestuttava		0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Kohtalainen		12	7	7	10	6	9	3	7	8	6	15	9	10	12	8	6	4	8	10	7
Hyvä		123	81	98	99	86	93	81	96	91	88	118	77	96	99	83	96	80	95	90	87
Viikko		51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7
Ei osaa sanoa		4	5	5	10	10	13	11	10	10	12	5	7	5	9	10	12	11	10	9	12
Vastaajat		139	93	111	120	102	115	96	113	109	106	139	93	111	120	102	115	96	113	109	106
Kaikki		209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209

Kuvio: Kuntien sosiaalipäivystyksen palvelujen saatavuus ja henkilöstön riittävyys koko maassa 14.12.2020–21.2.2021. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Tiedot käyvät ilmi 10 seurantaviikon (14.12.2020–21.2.2021) aikana palvelujen järjestäjille raportoimasta tilannekuvasta palvelujen saatavuudessa ja henkilöstön riittävydessä perusterveydenhuollossa (terveyskeskukset; 9 palvelusektoria), sosiaalihuollossa (kunnat; 10 palvelusektoria) sekä erikoissairaanhoidossa (sairaanhoitopiirit; 5 palvelusektoria). Asteikkona oli hyvä (tumman vihreä), kohtalainen (vaalean vihreä), huolestuttava (keltainen) ja vaikeutunut (punainen). Asteikossa käytetyt tekijät on luokiteltu tarkemmin vastaajille toimitetuissa sähköisissä kyselylomakkeissa. Niitä on kuvattu myös edellisessä (10.2.2021) seurantaraportissa.

Sairauspoissaolot kääntyivät laskuun koronavuonna 2020

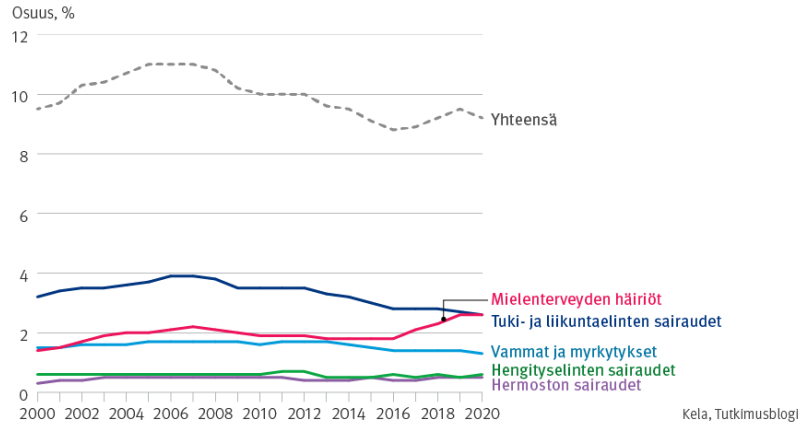
Jenni Blomgren

Kelan korvaamat sairauspoissaolot kääntyivät vuonna 2020 laskuun. Mielenterveyden häiriöiden perusteella sairauspäivärahaa saaneiden määrän kasvu on toistaiseksi pysähtynyt. Poikkeuksellinen vuosi 2020 haastaa trendien tulkintaa.

Vuonna 2020 sairauspäivärahaa sai noin 295 000 henkilöä (yli 9 prosenttia 16–67-vuotiaista ei-eläkkeellä olleista).

Sairauspoissaolot vähentyivät koronavuonna 2020

Sairauspäivärahaa vuoden aikana saaneiden osuus ei-eläkkeellä olevista 16–67-vuotiaista 2000–2020, %

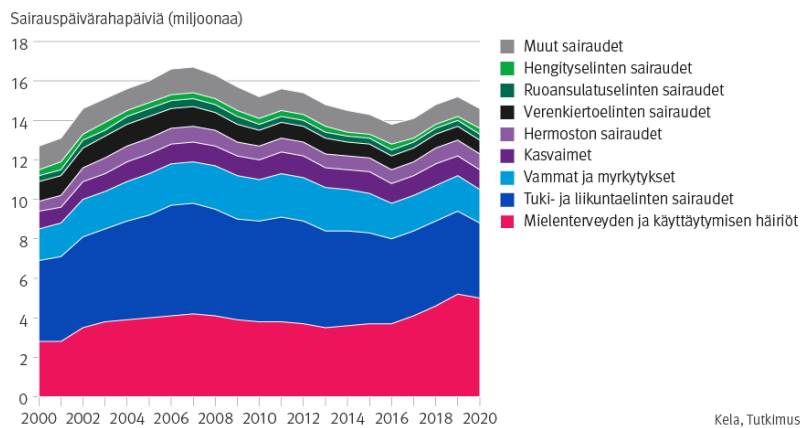

Kuvio: Kelan maksamaa sairauspäivärahaa saaneet (prosenttia ei-eläkkeellä olevista 16–67-vuotiaista) vuosina 2000–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Miltä sairauspoissaolojen kehitys olisi näyttänyt ilman koronaepidemiaa? Mielenterveyden häiriöihin perustuvan työkyvyttömyyden kasvu näyttäisi ainakin näiden tietojen valossa päättyneen. Olisiko kehitys ollut edes osin samansuuntainen ilmankin koronaepidemiaa? On mahdollista, että mielen terveyden häiriöihin liittyvää kasvutrendiä on kenties saatu ainakin loivennettua myös esimerkiksi työpaikoilla tehtyjen interventioiden sekä mahdollisesti tehostuneen hoidon ja palveluiden piiriin ohjaamisen kautta. On myös hyvin mahdollista, että ilman koronavirusepidemian aiheuttamia yhteiskunnallisia muutoksia mielen terveyden häiriöihin perustuvien poissaolojen kasvu olisi jatkunut suunnilleen entiseen malliin.

Mielenterveyden häiriöt aiheuttavat yli kolmanneksen sairauspäivärahapäivistä

Korvatut sairauspäivärahapäivät sairauspäryhmän mukaan 2000–2020 (miljoonaa päivää)

Kuvio: Kelan korvaamat sairauspäivärahat (miljoonaa päivää) sairauspäryhmittäin vuosina 2000–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

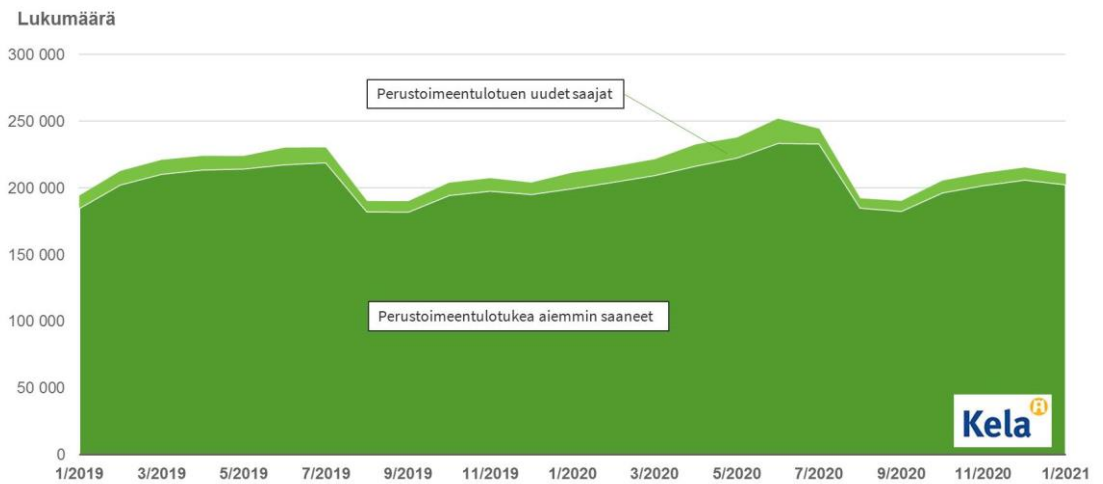
[Lue lisää Kelan tutkimusblogista](#)

Toimeentulotuen ja työttömyysturvan saajamäärät ja hakemukset

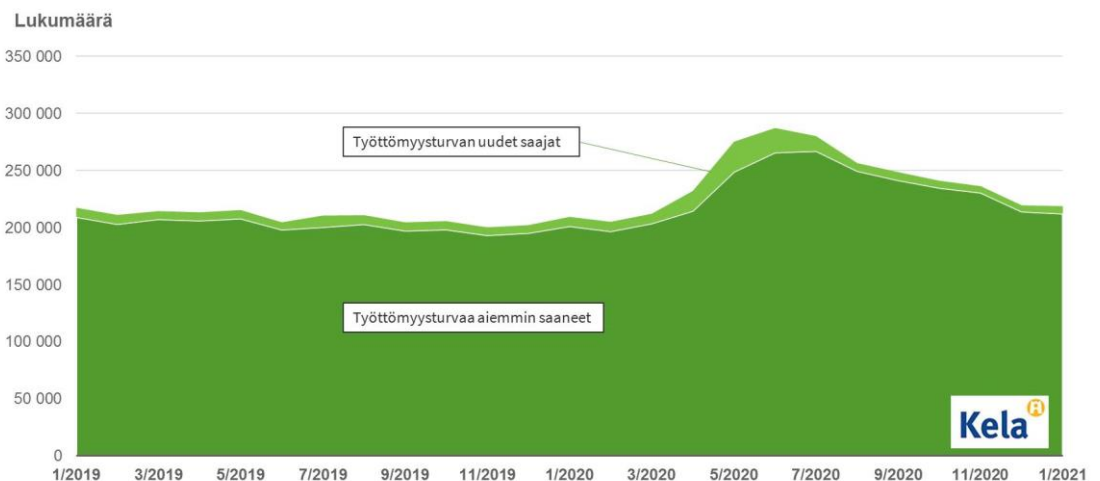
Merita Jokela

[Kelan epidemiaseurannan](#) mukaan perustoimeentulotuen saajamäärät laskivat hieman joulukuusta tammikuuhun. Etuuden saajia oli tammikuussa yhteensä 210 468 henkilöä, joista 7982 oli uusia tuen saajia. Perustoimeentulotuen saajamäärät olivat tammikuussa lähellä edellisvuoden tasoa.

Työttömyysturvan saajien kokonaismäärä on laskenut syksystä asti. Sen sijaan uusien tuen saajien määrä ja osuus kaikista tuen saajista on kääntynyt lievään nousuun vuodenvaihteen jälkeen.

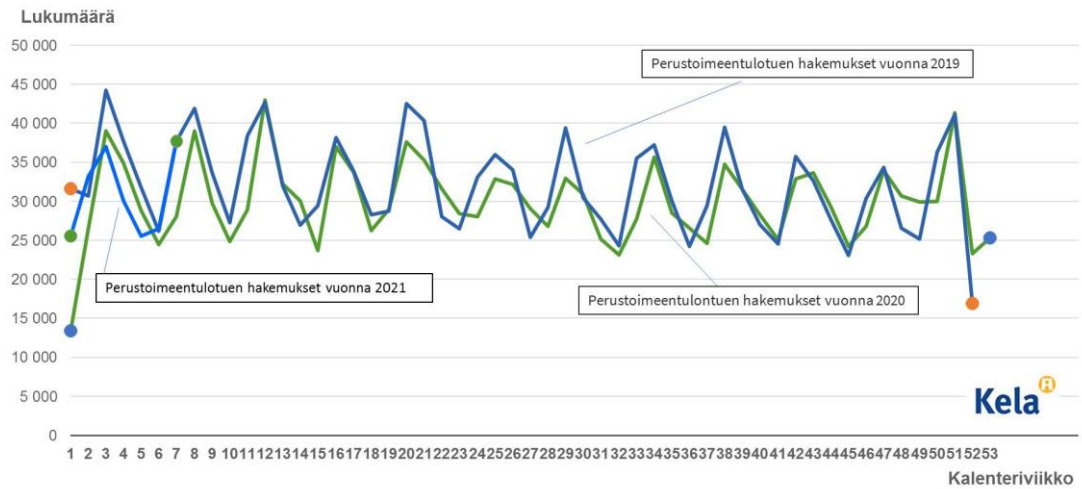

Kuvio: Perustoimeentulon saajat (uudet ja tukea aiemmin saaneet) kuukausittain 1/2019–1/2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

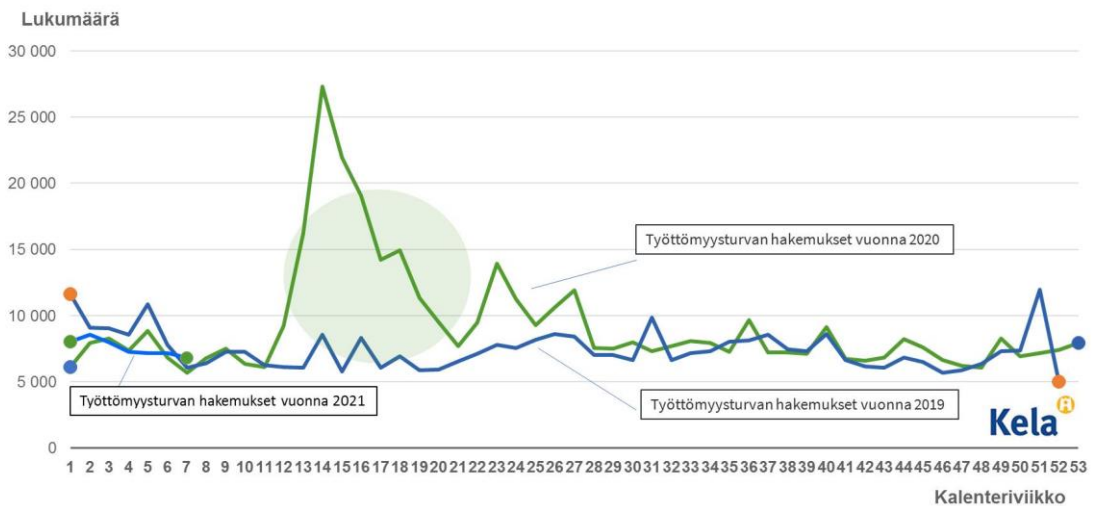

Kuvio: Työttömyysturvan saajat (uudet ja tukea aiemmin saaneet) kuukausittain 1/2019–1/2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Perustoimeentulotuen ja työttömyysturvan hakemusmäärissä on ollut normaalia viikoittaista vaihtelua viikoilla 1–7 ja hakemusten määrät näissä etuuksissa olivat hyvin lähellä edellisvuoden tasoa.

Kuvio: Perustoimeentulon hakemukset viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

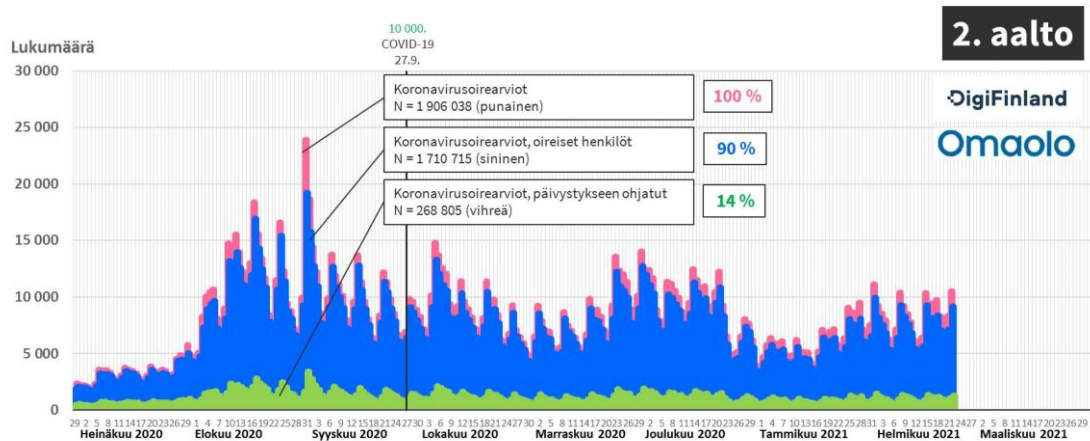
Kuvio: Työttömyysturvan hakemukset viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.

Lääkinnälliset tuotteet ja laitteet, sovellukset ja rokotteet

Omaolon koronaviruksen oirearviota tehdään hyvällä tasolla

Vesa Jormanainen ja Leena Soininen

Omaolon koronaviruksen oirearvioita on tehty samalla tasolla kuin ennen vuodenvaihteen lomakautta ja pyhiä. Myös Omakannan koronaviruksen oirearvioiden kautta on mahdollisuus päästä koronaviruksen laboratoriotestiin.

Kuvio: Omaolon koronaviruksen oirearviot toisessa aallossa päivittäin 29.6.2020–22.2.2021. Lähde: THL ja DigiFinland Oy. Päivitetty verkkosivuille 24.2.2021.